

IMDi

Integrerings- og
mangfoldsdirektoratet

Erfaringsrapport fra IMDi's arbeid med varsler mot tolker 2024-2025

Erfaringsrapport fra IMDis arbeid med varsler mot tolker 2024-2025

imdi.no

ISBN: 978-82-8246-199-3

Utgitt: 20.08.2026

Forfattere og bidragsyttere:

Signhild Nilsen, Antonio Spagnolo og Hanne Løfsnes

Innholdsfortegnelse

	Innledning	4
1.	Hvordan fungerer varslingsordningen?	5
	Formålet med tolkeloven og varslingsordningen	5
	IMDi's ansvar for å behandle varsler om tolker	8
	Hvilke tolker kan man varsle om?	8
	Hvem kan varsle?	8
	Hvordan kan man varsle?	9
	Hvilke språk kan man varsle på?	9
	Hvordan behandler IMDi varslene?	9
	IMDi har rett til innsyn	9
	Tolken har rett til å uttale seg	10
	Hva er utvalgets rolle?	10
	Mulige reaksjoner overfor tolker	10
	Veiledning	10
	Advarsel	10
	Utestengelse fra Nasjonalt tolkeregister	10
	Tilbakekall av autorisasjon	11
	Tolker har rett til å klage på IMDi's vedtak	11
	Oppdragsgiveres oppfølging av avvik	12
	Nasjonalt tolkeregister som kvalitetssikringsverktøy	12
2.	Nøkkeltall for 2024 og 2025	13
	Utvikling over tid	13
	Hvem varsler?	14
	Kvalifikasjonskategorier i Nasjonalt tolkeregister	14
	Hvilke tolker varsles det om?	14
	Hva blir utfallet i varslingssakene?	17
	Varsler utenfor varslingsordningen og avsluttede saker	17
3.	Eksempler på varsler mot tolker	19

Varsler som har ført til reaksjoner fra IMDi	19
På tolkeoppdrag med sjåfør	19
Når en tolk overlater et oppdrag til en annen	20
Når det å overlate oppdrag til andre blir vanlig praksis	21
Varsler som ikke har ført til reaksjoner fra IMDi	22
Misfornøyd pasient	22
Telefontolking fra utlandet	23
Påstand om inhabil tolk i rettssak	23
Bekymring for kollegaers evne til å tolke forsvarlig	24
4. Tolkeloven som verktøy for profesjonsutvikling blant tolker	25
Taushetsplikten gir grunnlag for tillit	25
Videreformidling av tolkeoppdrag og taushetsplikt	26
5. Oppsummering og veien videre	27

Innledning

Hver dag tolkes tusenvis av samtaler på skoler, i rettssaler og på sykehus. Kvalifiserte tolker bidrar til at personer som ikke behersker norsk, får gode og rettferdige ytelser og tjenester fra det offentlige. Tolkeyrket stiller betydelige krav til utøverne. Tolkere må beherske begge arbeidsspråkene på et høyt nivå og ha særskilte tolkeferdigheter. I tillegg krever tolkeloven at de har kunnskap om taushetsplikt, habilitet og god tolkeskikk, og at de er bevisste på grensene for ansvarsområdet sitt.

Denne rapporten gjør rede for hvordan Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) har arbeidet med varsler om tolker i 2024 og 2025. Rapporten er relevant for alle som arbeider som tolk, underviser tolker eller benytter seg av tolketjenester. Rapporten gir læring om hvilke situasjoner som innebærer risiko for brudd på tolkeloven, hvordan IMDi, som fagmyndighet for tolking, håndterer varsler, og viser hvilke vurderinger vi legger til grunn for eventuelle reaksjoner. Rapporten viser også hvordan varslingsordningen brukes for å ivareta tilliten til tolketjenestene og hvorfor det fungerer som et virkemiddel for profesjonsutvikling.

De fleste varslene gjelder spørsmål om god tolkeskikk og taushetsplikt, og de mest alvorlige sakene gjelder brudd på taushetsplikten og videreformidling av tolkeoppdrag. Selv om eksemplene og tallene i rapporten dokumenterer brudd på tolkeloven, vil IMDi understreke at vi mottar svært få varsler sett opp mot om lag en million tolkeoppdrag årlig.

Dette er den andre rapporten om IMDis erfaringer fra arbeid med varsler om tolker. Erfaringer fra perioden 2022–23 er beskrevet i en egen rapport¹.

¹ [Erfaringer fra IMDis arbeid med varsler mot tolker 2022–2023](#) (IMDi, 2024).

1. Hvordan fungerer varslingsordningen?

Formålet med tolkeloven og varslingsordningen

[Tolkeloven](#) har to hovedformål:

- å bidra til å sikre rettssikkerhet og forsvarlig hjelp og tjeneste til minoritetsspråklige innbyggere gjennom å regulere offentlige organers ansvar for å bruke tolk
- å sikre at tolker holder en faglig forsvarlig standard, gjennom å stille krav til kvalifikasjonene deres og til hvordan de utfører tolkingen.

Tolkning av høy kvalitet er en forutsetning for effektive offentlige tjenester, riktige og forsvarlige avgjørelser og høy tillit til tolketjenesten.

Etter tolkeloven skal tolker som får oppdrag i offentlig sektor, kunne dokumentere sine tolkefaglige kvalifikasjoner. Oppføring i [Nasjonalt tolkeregister](#) er én måte å dokumentere dette på. Oppføringen gir brukere av tolketjenester trygghet for at tolken har dokumenterte ferdigheter og nødvendig forståelse av sitt ansvar som tolk. Slik trygghet kan bidra til bedre tjenesteyting, styrket rettssikkerhet og økt tillit til både tolker og offentlige organer.

Tolker skal ikke bare ha relevante kvalifikasjoner, men også opptre i samsvar med god tolkeskikk og overholde tolkelovens krav om taushetsplikt og habilitet. Når noen mener at tolker bryter loven på disse punktene, kan de varsle IMDi, som vurderer varslene og reagerer på brudd. Formålet med varslingsordningen er å bidra til at Nasjonalt tolkeregister fungerer som et effektivt kvalitetssikringsverktøy ved bestilling av tolketjenester, å understøtte videre profesjonalisering av tolkeyrket og sikre at tolker holder faglig forsvarlig standard.

Tolkeloven § 14. God tolkeskikk

Tolken skal opptre i samsvar med god tolkeskikk. Kravet innebærer blant annet at tolken skal ha tilstrekkelig tolkefaglig kompetanse for tolkeoppdraget, opptre upartisk, ikke misbruke informasjon tolken har fått kjennskap til gjennom tolking, og at tolken må forsikre seg om at forholdene ligger til rette for forsvarlig utførelse av tolkeoppdraget.

Tolker skal bare påta seg oppdrag de har tilstrekkelig kompetanse til å utføre. Det innebærer at de må være kvalifisert i tråd med tolkeloven og ha nødvendig tilleggskompetanse, som kjennskap til relevant fagterminologi.

Tolkens oppgave under et oppdrag er å gjengi alt som blir sagt i samtalen, korrekt og fullstendig, uten å endre, utelate eller legge til informasjon. Tolken skal ikke utføre andre oppgaver under oppdraget. Dersom tolken blir oppmerksom på tolkefeil eller utelatelser som kan ha betydning for sakens utfall, skal hen gjøre dette kjent for partene.

Tolker skal opptre upartisk og nøytralt og ikke la egne holdninger eller meninger påvirke oppdragene. De skal ikke misbruke informasjon de får tilgang til gjennom arbeidet, verken for personlig vinning eller andre formål.

Tolker har ansvar for å sikre at både faglige og praktiske rammer er tilrettelagt slik at tolkingen kan utføres på en forsvarlig måte. Dersom dette ikke er tilfellet, har de plikt til å varsle oppdragsgiveren.

Tittelen statsautorisert tolk skal ikke benyttes i forbindelse med skriftlige oversettelser.

Tolkeloven § 15. Taushetsplikt

Reglene om taushetsplikt i [forvaltningsloven §§ 13](#) til [13 e](#) gjelder tilsvarende for tolker.

Bestemmelser om taushetsplikt i andre lover gjelder tilsvarende for tolken dersom de kommer til anvendelse på det enkelte tolkeoppdraget. Dersom fagpersonen i samtalen er bundet av strengere taushetsplikt enn det som følger av første ledd, gjelder taushetsplikten tilsvarende for tolken.

Offentlige organer som bruker tolk, skal sørge for at tolken gjøres kjent med taushetsplikten. Organet kan kreve at tolken skriftlig bekrefter at innholdet i reglene om taushetsplikt er kjent.

Dokumenter og annet materiale som inneholder taushetsbelagte opplysninger, skal

Tolkeloven § 16. Habilitet

En tolk skal ikke påta seg oppdrag hvis tolken er inhabil. Tolken er inhabil når det foreligger forhold som nevnt i forvaltningsloven § 6 første eller andre ledd.

Tolken skal så snart som mulig informere oppdragsgiver om forhold som gjør eller kan gjøre tolken inhabil. Tolken tar stilling til sin egen habilitet.

En inhabil tolk kan likevel ta et oppdrag når det offentlige organet vurderer at det er nødvendig i nødssituasjoner, eller at det ut fra omstendighetene må anses forsvarlig.

Selv om en tolk ikke tilrettelegger eller tar avgjørelser slik en saksbehandler gjør, kan tolkens bidrag ha stor betydning for sakens utfall. Tolker skal derfor vurdere sin habilitet før de tar på seg oppdrag.

Forvaltningsloven beskriver forhold som gjør en tolk inhabil. Det gjelder blant annet hvis tolken

- er part i saken
- er i nær slekt med en part i saken
- er eller har vært gift med en part
- er verge eller fullmektig for en part i saken

Tolken kan også være inhabil dersom det foreligger «andre særegne forhold» som er egnet til å svekke tilliten til at tolken er upartisk. I vurderingen skal det legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for tolken selv eller noen tolken har en nær tilknytning til.

Om det foreligger slike forhold, må vurderes konkret ut fra sakens karakter og rollene til tolken og partene det skal tolkes for. Det skal også legges vekt på om en av partene oppfatter tolken som inhabil.

IMDi ansvar for å behandle varsler om tolker

IMDi vurderer varsler om tolker som kan ha brutt reglene i tolkeloven §§ 14 til 16, og iverksetter reaksjoner ved brudd. Varslingsordningen etter tolkeloven er dermed avgrenset til forhold som kan utgjøre brudd på reglene om god tolkeskikk, taushetsplikt og habilitet.

Ordningen gir ikke grunnlag for å behandle forhold som gjelder tolkers faglige prestasjoner uten tilknytning til disse reglene. IMDi tar heller ikke stilling til arbeidsrettslige forhold mellom tolk og oppdragsgiver eller til klager på saksbehandlingen til offentlige tjenester.

Vi vurderer alle varsler vi mottar, og informerer andre relevante instanser ved behov.

Hvilke tolker kan man varsle om?

IMDi mottar og registrerer alle varsler om tolker. Den som varsler, vet ikke nødvendigvis om tolken er statsautorisert eller oppført i Nasjonalt tolkeregister. Det er likevel bare varsler om statsautoriserte tolker og tolker i registeret som blir realitetsbehandlet av IMDi. Varsler som faller utenfor IMDis myndighet, blir fulgt opp på andre måter. Vi kan gi veiledning eller henvise til andre relevante myndigheter og tilsyn.

Dersom vi mottar varsel om en tolk som ikke er statsautorisert eller oppført i Nasjonalt tolkeregister, har vi ingen reaksjonsmuligheter overfor tolken. Det er derfor viktig at offentlige organer bruker tolker som er oppført i registeret.

Hvem kan varsle?

Enhver kan varsle IMDi om tolker de mener bryter reglene i tolkeloven. «Enhver» omfatter både offentlig ansatte, tolker, minoritetsspråklige innbyggere og andre, også personer uten direkte tilknytning til saken.

Terskelen for å varsle skal være lav. IMDi har derfor lagt til rette for at personer som ikke behersker norsk, kan gi varsel på det skriftspråket de selv foretrekker. Personer som ikke behersker noe skriftspråk, kan kontakte IMDi og avtale å gi varselet muntlig på et språk de behersker.

Når vi får et varsel, bekrefter vi for varsleren at vi har mottatt det, og informerer om at hen ikke vil bli holdt løpende orientert om saksbehandlingen eller oppfølgingen av varselet. Vi kan likevel ta kontakt dersom vi trenger ytterligere opplysninger.

IMDi kan også ta opp saker på eget initiativ. Det kan for eksempel skje hvis vi får kjennskap til forhold som kan innebære brudd på tolkeloven, gjennom andre henvendelser. Dette er særlig aktuelt ved mer alvorlige forhold som kan føre til reaksjoner.

Hvordan kan man varsle?

I 2025 lanserte IMDi [en egen varslingsportal](#) som gjør det enklere å sende inn alle typer varsler til IMDi.²

Portalen gir oversikt over varslingsordningen, hva man kan varsle om, hvordan man går frem, og hvilke oppfølgingstiltak man kan forvente etter at et varsel er sendt. Den er tilgjengelig på imdi.no og gir også mulighet for anonym varsling.

I tillegg kan IMDi motta varsler via e-post til post@imdi.no, per brev³ eller muntlig via telefon.

Hvilke språk kan man varsle på?

For å sikre at alle kan varsle IMDi, er det ingen begrensninger på hvilke språk man kan bruke. Dersom et varsel er skrevet på et språk IMDi ikke behersker, benytter vi så langt som mulig statsautoriserte tolker og translatører til å oversette.

Hvordan behandler IMDi varslene?

Tolkeloven gir IMDi myndighet til å vurdere varsler som gjelder statsautoriserte tolker og tolker som er oppført i Nasjonalt tolkeregister, og til å beslutte reaksjoner.

Varslene behandles internt i IMDi og er bare tilgjengelige for dem som har ansvar for saksbehandlingen. De mottas og vurderes i tråd med våre rutiner for eksterne varsler.

IMDi legger sakene frem i anonymisert form for et partssammensatt utvalg som representerer tolkefeltet. IMDi fatter en selvstendig beslutning om reaksjoner, basert på råd fra utvalget.

Alle varslingssaker inneholder opplysninger om personlige forhold og informasjon om lovbrudd. De er derfor unntatt offentlighet.

IMDi har rett til innsyn

IMDi har myndighet til å kreve at offentlige organer gir de opplysningene som er nødvendige for å vurdere om tolken har brutt reglene om god tolkeskikk, taushetsplikt og habilitet, og for å få opplyst saken tilstrekkelig. I mange tilfeller har vi behov for å få bekreftet eller avkreftet opplysninger fra det offentlige organet tolken hadde oppdrag for da de mulige bruddene skjedde. Organet kan også ha nye opplysninger som bidrar til innsikt i saken.

IMDis innsynsrett gjelder uten hinder av taushetsplikt, men omfatter bare opplysninger som er nødvendige for å vurdere om tolken har brutt reglene i tolkeloven.

² [Varsle om tolkers brudd på tolkeloven | IMDi](#)

³ Postadresse: IMDi, postboks 672, 8508 Narvik

Tolken har rett til å uttale seg

Tolken det varsles om, har rett til å gjøre seg kjent med innholdet i varselet og til å uttale seg før IMDi beslutter eventuelle reaksjoner. Denne retten til kontradiksjon sikrer at tolken kan legge frem sin versjon av saken, slik at beslutningen tas på et informert og balansert grunnlag.

Hva er utvalgets rolle?

For å ivareta tilliten og legitimiteten til varslingsordningen og sikre at den fungerer etter sin hensikt, har IMDi opprettet et partssammensatt utvalg som gir råd når vi vurderer varsler om brudd på tolkeloven. Utvalget består av representanter for tolker, tolkebestillere, minoritetsspråklige tolkebrukere og utdanningsinstitusjoner.

Reaksjoner mot tolker kan være alvorlige og inngripende. Det er derfor hensiktsmessig at varslingssakene vurderes av et utvalg med bred tolkefaglig kompetanse og solid forankring. Dette gir IMDis behandling av varslene faglig tyngde og legitimitet.

At brukerrepresentanter deltar i vurderingen, kan også bidra til å ansvarliggjøre både offentlige organer og tolker og dermed til å heve den faglige standarden. Samtidig er det viktig for tolkenes rettssikkerhet at representanter for tolker deltar. Utdanningsinstitusjonene bidrar med faglig kompetanse og med å utvikle tolkers profesjonsforståelse.

Den partssammensatte utvalgsmodellen bidrar samlet sett til bredere og mer helhetlige vurderinger.

Mulige reaksjoner overfor tolker

Veiledning

IMDi kan gi veiledning til en tolk, selv om tolken ikke har brutt reglene i tolkeloven, dersom det innmeldte forholdet likevel har betydning for forsvarlig og profesjonell yrkesutøvelse.

Advarsel

For mindre alvorlige regelbrudd kan det være tilstrekkelig å gi en advarsel. En advarsel kan ha en preventiv effekt og bidra til at tolken utfører fremtidige oppdrag i tråd med kravene i lov og forskrift.

Advarsler skal være skriftlige og begrunnet. Det er også viktig at IMDi har kontakt med tolken og gir veiledning i forbindelse med advarselen.

Utestengelse fra Nasjonalt tolkeregister

Når en tolk har fått tre advarsler i løpet av de siste fem årene, kan IMDi utestenge tolken fra Nasjonalt tolkeregister. Advarsler som er eldre enn fem år, tas ikke i betraktning. Hensikten er å

unngå at advarsler følger tolken for alltid, og å gi tolken mulighet til å legge tidligere forhold bak seg.

Ved vesentlige brudd på reglene om god tolkeskikk, habilitet og taushetsplikt kan IMDi beslutte å utestenge tolken uten forutgående advarsel.

Før vi vedtar utestengelse, gjør vi en helhetlig vurdering der vi blant annet legger vekt på bruddenes art, antall brudd og om bruddene har skjedd over kort eller lang tid.

Vi vurderer konkret om det er tilstrekkelig å utestenge tolken i en begrenset periode, og hvor lang denne perioden i så fall skal være. Varig utestengelse fra tolkereregisteret er forbeholdt de mest alvorlige bruddene på tolkens plikter etter lov og forskrift, for eksempel grove brudd på taushetsplikten.

IMDi kan også utestenge en tolk midlertidig mens saken behandles. Dette er aktuelt dersom tolken har fått minst tre advarsler, eller dersom bruddene er av en slik art at utestengelse kan bli aktuelt.

Avgjørelser om utestengelse er enkeltvedtak. Det innebærer blant annet at de skal begrunnes, og at tolken kan klage til IMDis overordnede departement, for tiden Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

Advarsler, derimot, regnes ikke som enkeltvedtak, ettersom de gjelder mindre alvorlige forhold og er mindre inngripende for tolken.

Tilbakekall av autorisasjon

IMDi kan tilbakekalle bevillingen som statsautorisert tolk dersom det foreligger forhold som kan gi grunnlag for utestengelse fra Nasjonalt tolkereregister. Denne reaksjonen gjelder bare for tolker som har fått bevilling som statsautorisert tolk fra IMDi, og den gjelder uavhengig av om tolken er oppført i Nasjonalt tolkereregister.

IMDi kan også beslutte å tilbakekalle bevillingen midlertidig mens saken behandles. For statsautoriserte tolker som er oppført i Nasjonalt tolkereregister, kan vi i tillegg beslutte midlertidig utestengelse fra registeret i saksbehandlingsperioden.

Tilbakekall er forbeholdt de mest alvorlige lovbruddene. IMDi har hittil ikke anvendt tilbakekall av bevilling som reaksjon.

Tolker har rett til å klage på IMDis vedtak

Å bli utestengt fra Nasjonalt tolkereregister og miste autorisasjonen er alvorlig og inngripende for den enkelte tolk og kan få store konsekvenser for yrkesutøvelsen og inntektsgrunnlaget. Tolker har rett til å klage på vedtak om utestengelse og tilbakekalling av bevilling.

Klager behandles i første omgang av IMDi. Vi vurderer da vedtaket på nytt. Dersom vi ikke finner grunnlag for å endre det, sender vi klagen videre til Arbeids- og inkluderingsdepartementet for ny vurdering.

Muligheten til å få vedtak overprøvd gjennom klage er en sentral rettssikkerhetsgaranti for den enkelte tolk og bidrar til å sikre forsvarlig saksbehandling, likebehandling og tillit til reaksjonssystemet etter tolkeloven.

Oppdragsgiveres oppfølging av avvik

IMDi legger til grunn at oppdragsgivere i utgangspunktet følger opp avvik og mulige brudd på tolkeloven gjennom egne rutiner før de eventuelt varsler oss. Slik oppfølging er ikke lovpålagt, men kan bidra til å klarlegge faktum, sikre relevant dokumentasjon og gi oss et bedre grunnlag for å vurdere om det foreligger brudd på tolkeloven.

Intern oppfølging hos oppdragsgivere kan også bidra til hensiktsmessig håndtering av mindre alvorlige forhold og til kvalitetsutvikling i bruken av tolketjenester. I alvorlige saker, eller der interne tiltak ikke er tilstrekkelige, kan det være aktuelt å varsle IMDi.

Nasjonalt tolkeregister som kvalitetssikringsverktøy

Før tolkeloven ble innført, var enkelte bekymret for at tolker ville velge å ikke stå i Nasjonalt tolkeregister fordi de fryktet å bli møtt med reaksjoner fra IMDi. Vi erfarer imidlertid at tolkeloven har gjort det mer attraktivt å stå i registeret. Registeret gjør det enkelt for tolkebrukere å sjekke at tolker oppfyller lovens kvalifikasjonskrav. Tolkene i registeret får også et elektronisk tolkebevis som dokumenterer oppføringen og bekrefter deres identitet og kvalifikasjoner på en sikker måte.

Varsler om tolker gir IMDi informasjon om både tolker og offentlige organer som kan ha brutt reglene i tolkeloven. Vi kan da veilede dem om tolkeloven og vurdere om det bør meldes fra til tilsynsmyndigheten.

2. Nøkkeltall for 2024 og 2025

- Varslene omhandler i stor grad brudd på god tolkeskikk, eller god tolkeskikk i kombinasjon med brudd på taushetsplikt
- Antall varsler har økt
- Tolker og tolketjenester er de som flest ganger varsler om kritikkverdige forhold
- De alvorligste sakene omhandlet brudd på taushetsplikt og på god tolkeskikk

IMDi mottok 9 varsler i 2024 og 28 varsler i 2025. Varslene gjaldt i stor grad brudd på tolkeloven § 14 om god tolkeskikk og § 15 om taushetsplikt.

Tabellen nedenfor viser hvordan varslene fordelte seg på ulike forhold i 2024 og 2025:

Brudd på	2024	2025
§ 14 om god tolkeskikk	4	10
§ 15 om taushetsplikt	2	0
§ 16 om habilitet	1	0
§ 14 om god tolkeskikk og § 15 om taushetsplikt	1	13
Forhold utenfor varslingsordningen	1	5

Utvikling over tid

I 2024 mottok IMDi 9 varsler, noe som var en nedgang fra året før. I 2025 mottok vi 28 varsler, som så langt er det høyeste antallet varsler siden tolkeloven trådte i kraft.

Økningen kan ha flere årsaker. Våren 2025 var det flere mediesaker som rettet søkelyset mot tolker som var tiltalt eller dømt for straffbare handlinger. I artiklene ble det blant annet problematisert at straffedømte tolker var oppført i Nasjonalt tolkeregister, et register over tolker som er kvalitetssikret og godkjent av norske myndigheter.

En annen medvirkende årsak kan ha vært at IMDi høsten 2025 tok i bruk en egen portal for å motta varsler om kritikkverdige forhold.

Hvem varsler?

De fleste varslene vi mottar, kommer fra tolker og tolketjenester. I noe mindre grad varsler offentlig ansatte og minoritetsspråklige innbyggere om kritikkverdige forhold i tolkeoppdrag.

Vi mottar også varsler fra personer som ønsker å være anonyme.

Kvalifikasjonskategorier i Nasjonalt tolkeregister

Alle tolker i Nasjonalt tolkeregister oppfyller de formelle kravene til tolkefaglige kvalifikasjoner i tolkeforskriften § 11, men på ulike nivåer. Registeret er derfor inndelt i fem kvalifikasjonskategorier, fra A til E, basert på kompetansenivå.

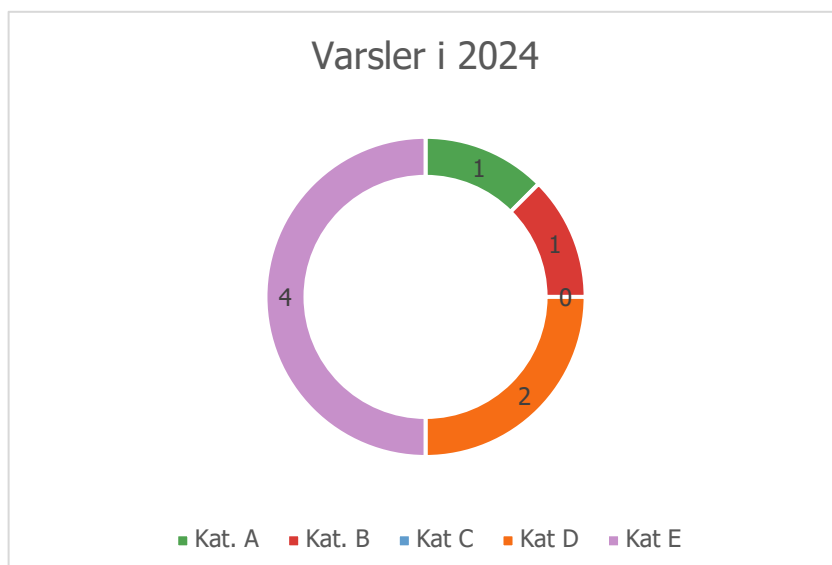
Tolker i kategori A har de høyeste tolkefaglige kvalifikasjonene, mens tolker i kategori E oppfyller minimumskravene for å stå i registeret.

Kategoriene er som følger:

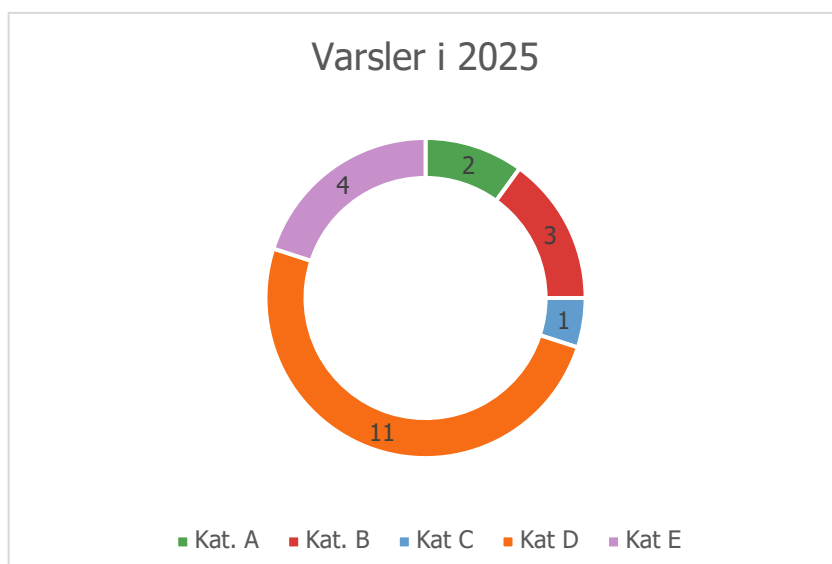
- kategori A: statsautorisasjon i tolking og bachelorgrad i tolking
- kategori B: (i) bachelorgrad i tolking eller (ii) statsautorisasjon i tolking og grunnemne i tolking i offentlig sektor (30 studiepoeng)
- kategori C: statsautorisasjon i tolking
- kategori D: grunnemne i tolking i offentlig sektor (30 studiepoeng)
- kategori E: (i) tospråktest og kurs i tolkens ansvarsområde, (ii) statsautorisert translatør og kurs i tolkens ansvarsområde eller (iii) fagoversetter og kurs i tolkens ansvarsområde

Hvilke tolker varsles det om?

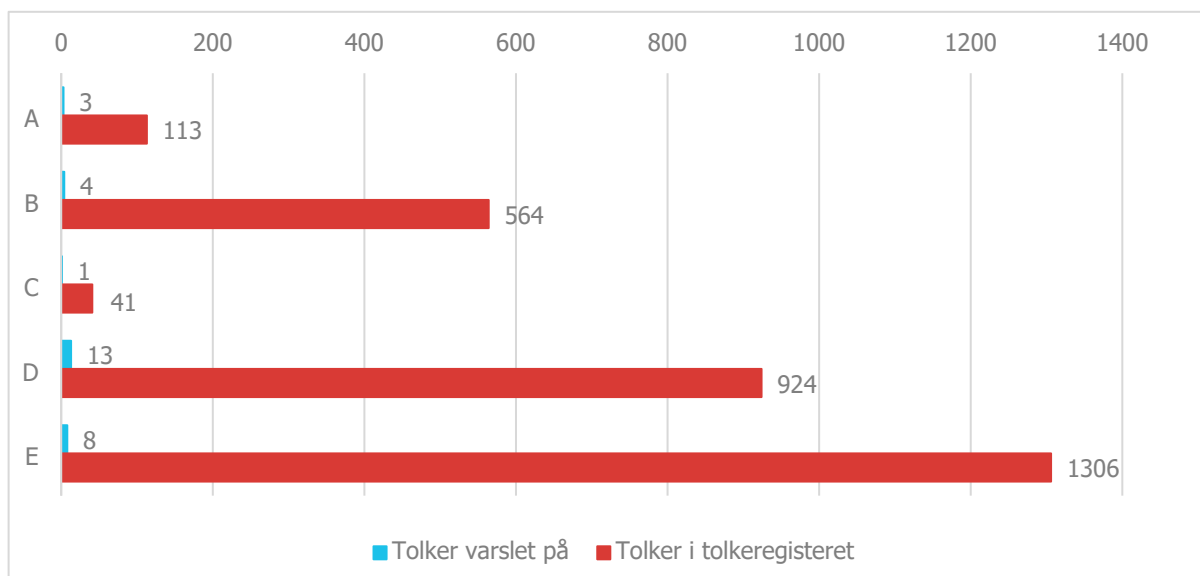
Varslene IMDi har mottatt om tolker i registeret i 2024 og 2025, fordeler seg slik:

Figur 1. Varsler fordelt på kategori A–E i 2024.

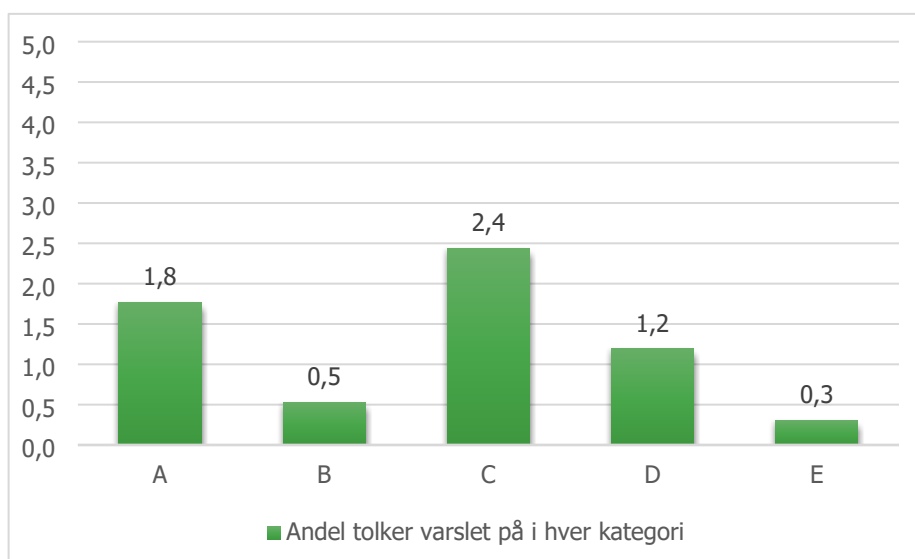

Figur 2. Varsler fordelt på kategori A–E i 2025.

Figur 3. Antall tolker varslet inn til IMDi i perioden 2024–2025, sammenholdt med totalt antall tolker i Nasjonalt tolkeregister per januar 2026, fordelt på kategori A–E.

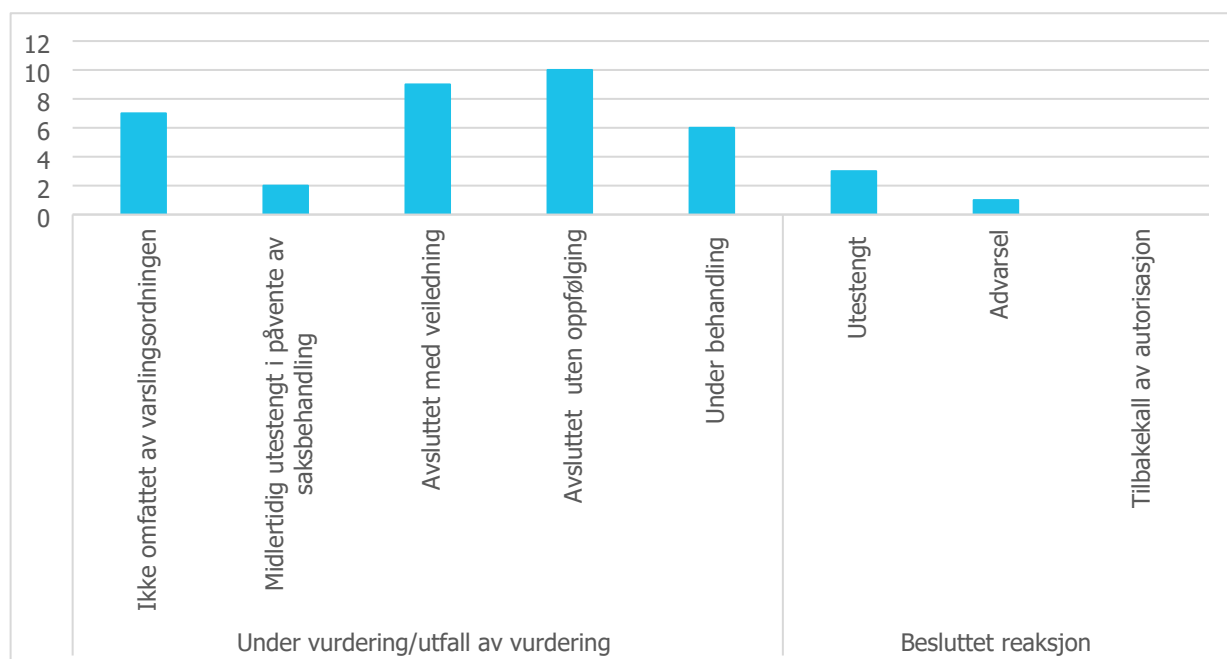
Varsler der tolken ikke er identifisert eller ikke er oppført i Nasjonalt tolkeregister (9 varsler), er ikke tatt med i oversikten.

Figur 4. Andel tolker i hver kategori (A–E) som er varslet inn til IMDi i perioden 2024–2025.

Sett i forhold til antall tolker i Nasjonalt tolkeregister mottar IMDi relativt få varsler om brudd på tolkeloven. Som figur 3 viser, gjelder en større andel av varslene tolker i de lavere kategoriene i registeret enn tolker i de høyere kategoriene. Tallene kan indikere at tolker med lengre tolkeutdanning og/eller statsautorisasjon har en profesjonsforståelse som bidrar til at de utøver tolkeoppdrag i tråd med kravene i tolkeloven. Figur 4 viser andel tolker det er varslet på i hver kategori.

Hva blir utfallet i varslingssakene?

Figur 5. Status for varsler mottatt i 2024–2025, fordelt på ulike utfallskategorier.

Figur 5 viser status for varslene IMDi mottok i 2024 og 2025, fordelt på ulike utfallskategorier. I fem av sakene vurderte IMDi at innholdet i varselet og den innledende undersøkelsen ga grunn til å tro at saken med stor sannsynlighet ville føre til utestengelse fra Nasjonalt tolkeregister, enten for en begrenset periode eller for alltid. I disse tilfellene ble tolken midlertidig utestengt frem til saken var ferdigbehandlet og endelig vedtak truffet.

Flere av varslene vi mottok i 2025, var fortsatt under behandling ved årsskiftet 2025–2026.

Varsler utenfor varslingsordningen og avsluttede saker

I 2024 ble ett varsel avvist fordi det gjaldt forhold før tolkeloven trådte i kraft. Et annet varsel ble delvis avvist fordi deler av det falt utenfor varslingsordningen. Denne delen gjaldt uriktig bruk av tittelen statsautorisert tolk, men bruken hadde funnet sted i andre sammenhenger enn skriftlige oversettelser. Dermed var ikke forholdet omfattet av tolkeforskriften § 8, og det falt utenfor varslingsordningen.

I 2025 mottok IMDi fem varsler om forhold som falt utenfor varslingsordningen. De fleste gjaldt offentlig organers bruk av tolk og interne retningslinjer for bestilling og avbestilling, og ikke tolkers brudd på tolkeloven. Ett varsel gjaldt en tolk som ikke var oppført i Nasjonalt tolkeregister. I de fleste sakene ga vi veiledning, slik at varsleren kunne ta opp kritikkverdige forhold med riktig instans. I saken med tolken som ikke sto i registeret, ble det i utredningsfasen klart at opplysningene var fabrikkert. Vi vurderte derfor at det ikke var grunnlag for videre oppfølging.

Flere varslingssaker i 2024 og 2025 ble avsluttet etter innledende undersøkelser. Dette skyldtes enten at forholdene ikke var omfattet av varslingsordningen, at undersøkelsene viste at det ikke var skjedd noe kritikkverdig, eller at vi ikke hadde nok informasjon til å utrede saken videre. Det partssammensatte utvalget har blitt orientert om disse sakene.

IMDi erfarer at varslingsordningen gir nyttig innsikt både i tolkebrukeres erfaringer og forventninger og i tolkers bekymringer knyttet til kollegaer. Dette er verdifullt i vårt arbeid med veiledning og videre utvikling av tolkefeltet.

3. Eksempler på varsler mot tolker

I denne delen av rapporten presenterer vi noen anonymiserte eksempler på varsler vi har behandlet. Hensikten er å illustrere bredden i hva det varsles om, og hvordan vi vurderer varslingssakene.

I noen av sakene har det ikke vært mulig å konkludere med sikkerhet om det har skjedd noe kritikkverdig. I disse tilfellene har tolken blitt orientert om at saken er avsluttet. I andre tilfeller har vi gitt tolken veiledning om praksis som er i tråd med tolkelovens bestemmelser.

Varsler som har ført til reaksjoner fra IMDi

IMDi legger frem alle varsler som kan gi grunnlag for reaksjoner etter tolkeloven § 21, for det partssammensatte utvalget. Utvalget har gitt oss verdifulle innspill og råd, både om hvordan sakene bør vurderes, og om hvilken reaksjon som er passende i hvert tilfelle.

På tolkeoppdrag med sjåfør

Et offentlig organ fremmet en klage til et tolkebyrå mot en tolk de mente hadde brutt taushetsplikten under et telefontolkeoppdrag, ved at en annen person var til stede. Tolkebrukeren hadde flere ganger hørt at tolken snakket med en annen person under den tolkede samtalen. Det førte til at tolkebrukeren mistet tillit til tolken og avbrøt samtalen og tolkeoppdraget.

Tolken erkjente forholdene og forklarte at situasjonen oppsto på grunn av tidspress. Tolken hadde en privat avtale hen ikke ville rekke dersom hen utførte tolkeoppdraget hjemmefra, og valgte derfor å bli kjørt av en bekjent og tolke fra baksetet underveis. Sjåføren fikk AirPods for å unngå å høre den tolkede samtalen. Tolken vurderte selv i ettertid at dette hadde vært et dårlig valg.

IMDis vurdering og reaksjon

Tolkers taushetsplikt innebærer blant annet at de plikter å hindre at andre får adgang eller kjennskap til det de får vite om noens personlige forhold i forbindelse med tolkeoppdrag.

Utvalget og IMDi anerkjenner at tolker kan komme i uventede situasjoner som gjør at et planlagt tolkeoppdrag ikke lenger kan gjennomføres på en forsvarlig måte. Dersom en tolk

ikke kan gjennomføre et oppdrag som avtalt og i tråd med kravene i tolkeloven, må tolken gi beskjed til oppdragsgiveren og vurdere om oppdraget bør avlyses.

I dette tilfellet lot tolken med vilje en annen person være til stede under tolkeoppdraget. Denne personen fikk da tilgang til sensitive og personlige opplysninger som hen ellers ikke ville fått kjennskap til. Reglene om taushetsplikt er en grunnleggende forutsetning for tilliten til tolketjenesten og for å ivareta rettsikkerheten til de involverte partene. Denne forutsetningen gjelder uavhengig av om fortrolig informasjon rent faktisk kom på avveie i dette tilfellet.

At sjåføren hadde på AirPods, anes ikke som tilstrekkelig for å sikre taushetsplikten. Tolkebrukeren oppfattet at en annen person var til stede, uten å vite hvem dette var, eller hva vedkommende kunne høre. Dette ga med rette grunn til bekymring for om taushetsplikten ble ivaretatt.

IMDis vurdering var at tolken brøt taushetsplikten med forsett, og at bruddet var vesentlig. Tolken ble utestengt fra Nasjonalt tolkeregister for en tidsbegrenset periode.

Når en tolk overlater et oppdrag til en annen

Et tolkebyrå varslet om en tolk som hadde overlatt et tolkeoppdrag i helsevesenet til en nærstående person av motsatt kjønn. Byrået hadde mottatt en klage fra helsepersonell etter oppdraget. Personen som overtok oppdraget, hadde ingen tolkefaglige kvalifikasjoner og sto verken i tolkebyråets registre eller i Nasjonalt tolkeregister.

Bakgrunnen for hendelsen var at kunden hadde kontaktet tolken før avtalt tid. Tolken var da opptatt i et annet oppdrag. Kunden var villig til å vente til avtalt tidspunkt, men tolken valgte likevel å be en nærstående person om å overta oppdraget.

Klagen fra helsepersonellet gjaldt både mangelfull språkkompetanse og at tolken ikke hadde samme kjønn som pasienten, i strid med det som var avtalt. For visse typer undersøkelser foretrekker noen pasienter en tolk av samme kjønn.

Tolken benektet først hendelsen, men forklarte senere at en annen person hadde gjennomført oppdraget, og erkjente etter hvert de faktiske forholdene. Som årsak oppga tolken at hen hadde følt seg forpliktet til å påta seg to oppdrag som lå for tett i tid. Tolken opplyste samtidig at det som skjedde, var utilsiktet og ikke gjort med forsett.

IMDis vurdering og reaksjon

IMDi anerkjenner at tolker kan komme i situasjoner der de ikke kan gjennomføre planlagte tolkeoppdrag som avtalt. I slike tilfeller er det avgjørende at tolken gir beskjed til oppdragsgiveren. Det er formidleren av oppdraget som da skal finne en annen kvalifisert tolk. Når en tolk overlater et oppdrag til en annen på eget initiativ, er det et brudd på både taushetsplikten og god tolkeskikk. At personen som overtar oppdraget, mangler tolkefaglige kvalifikasjoner, er skjerpene.

Utvalget og IMDi fant flere skjerpene omstendigheter i denne saken. Tolken hadde tidligere blitt utestengt fra Nasjonalt tolkeregister for en liknende hendelse, der oppdraget ble overlatt til den samme, ukvalifiserte personen. IMDi hadde dermed allerede gjort tolken kjent med at slik praksis er et alvorlig brudd på tolkeloven.

I denne saken var det i tillegg relevant at oppdraget ble overlatt til en person av motsatt kjønn. Oppdraget fant sted på en helseinstitusjon og gjaldt sensitive og personlige forhold. I slike tilfeller bestilles det ofte tolk av samme kjønn som pasienten for å sikre at pasienten kan snakke åpent om helseutfordringene sine.

Tolkeloven skal bidra til tillit til tolkeprofesjonen og til at det er trygt å bruke tolk. Tolk har en viktig rolle i å sikre at offentlig ansatte kan yte forsvarlige tjenester til minoritetsspråklige innbyggere. Dette ansvaret kan ikke overlates til andre. Det er særlig uforsvarlig at en kvalifisert tolk overlater et oppdrag til en person som mangler de nødvendige kvalifikasjonene og språkferdighetene og heller ikke er bundet av tolkers taushetsplikt.

I denne saken la IMDi også vekt på at tolken ikke fremstilte hendelsen korrekt i første omgang. I forholdet mellom oppdragsgiver og oppdragstaker svekkes tilliten når tolker skjuler eller gir uriktige opplysninger. Dersom det oppstår avvik fra det som er avtalt, bør tolken på eget initiativ kontakte formidleren og redegjøre for situasjonen.

Utvalget og IMDi fant ingen formildende forhold i saken, og IMDi vedtok å utestenge tolken fra Nasjonalt tolkeregister. Det ble lagt vekt på at tolken hadde fått reaksjon for samme type forhold før, og at en kort utestengelse ikke hadde hatt tilstrekkelig forebyggende effekt.

Når det å overlate oppdrag til andre blir vanlig praksis

IMDi har mottatt flere varsler om tolker – som oftest høyt kvalifiserte – som påtar seg flere oppdrag enn de kan gjennomføre, for eksempel oppdrag som overlapper i tid, og deretter formidler noen av oppdragene videre til andre personer. Dette skjer til tross for at slik videreformidling ikke er en akseptert praksis hos byrået tolkene er tilknyttet.

Når oppdrag gis videre på denne måten, mister byrået muligheten til å følge opp kundens ønsker og eventuelle krav til tolken, for eksempel når det gjelder kjønn, habilitet eller kjennskap til saken. Tolkebrukeren møter dessuten en annen person enn den som står oppført i oppdragsbekreftelsen. Dette utgjør et alvorlig tillitsbrudd.

Det er også problematisk at honoraret for disse oppdragene utbetales til en annen enn den som faktisk har utført arbeidet. Høyt kvalifiserte tolker får ofte bedre betalt enn lavere kvalifiserte tolker eller ukvalifiserte personer.

På et tidspunkt mottok IMDi flere likelydende varsler fra et tolkebyrå som mistenkte at noen av tolkene deres påtok seg oppdrag som de overlot til andre. I løpet av en gitt periode hadde disse tolkene påtatt seg flere overlappende oppdrag som de umulig hadde kunnet gjennomføre selv.

Da tolkene ble konfrontert med dette, oppga de at dobbeltbookingene skyldtes avlyste eller utsatte oppdrag, tekniske feil ved registrering på ulike plattformer eller at oppdrag registrert med én times varighet i praksis hadde vært betydelig kortere. Videre hevdet de at dobbeltbooking kan oppstå som følge av måten tolkebransjen er organisert på, og at man som tolk må «helgardere seg» i tilfelle oppdrag blir avlyst.

Dersom oppdrag faktisk kolliderte, opplyste tolkene at de håndterte problemet ved å bytte oppdrag med andre tolker i Nasjonalt tolkeregister. Dermed mente de at taushetsplikten var ivarettatt. De hevdet også at videreformidling av oppdrag i slike situasjoner var en kjent og akseptert praksis hos tolkebyråer.

IMDi vurdering og reaksjon

Utvalget og IMDi anerkjenner at frilanstolker må forholde seg til mange tolkebyråer og tolketjenester, og at de må håndtere flere ulike bookingsystemer. Dobbeltbookinger kan derfor forekomme. Tolker har likevel et selvstendig ansvar for å holde oversikt over oppdragene de påtar seg, og over egne avtaler.

Ethvert møte mellom en innbygger og det offentlige kan innebære utveksling av sensitiv informasjon. Tolker har ansvar for å hindre at slik informasjon blir kjent for uvedkommende. Å gi andre tilgang til sensitive opplysninger er et brudd på tolkers taushetsplikt.

IMDi har undersøkt innholdet i varslene og besluttet å utestenge tolkene fra Nasjonalt tolkeregister frem til sakene er ferdig behandlet.

Varsler som ikke har ført til reaksjoner fra IMDi

Nedenfor følger noen eksempler på varsler som ikke har ført til reaksjoner etter tolkeloven. Eksempelene illustrerer hvilke typer forhold IMDi vurderer som mindre alvorlige, og hvor det derfor ikke er grunnlag for å gi reaksjoner.

Misfornøyd pasient

IMDi mottok et varsel fra en minoritetsspråklig person som hadde hatt tolk under en medisinsk konsultasjon. Varselet var skrevet på norsk, og det var lagt ved lydfiler der gikk det frem at det ble tolket mellom norsk og et annet språk under konsultasjonen. For å kunne utrede saken var det nødvendig å transkribere og oversette lydfilene.

Pasienten mente at tolken hadde brutt god tolkeskikk ved å opptre frekt og partisk under konsultasjonen. Tolken ble blant annet anklaget for å opptre som behandlerens «advokat» og ikke være på pasientens «parti». I denne saken var det derfor avgjørende for IMDi å få oversatt og gjennomgått innholdet i lydfilene for å undersøke påstandene. Etter vår

vurdering hadde tolken fulgt god tolkeskikk, noe uttalelser fra behandlende helsepersonell også underbygget. Saken ble derfor avsluttet uten reaksjoner mot tolken.

Det hender at tolker blir utsatt for klager og varsler i situasjoner der pasienten eller klienten ikke oppnår ønsket behandling eller tjeneste fra det offentlige. IMDi understreker at tolken har en nøytral rolle også i slike situasjoner.

Telefontolking fra utlandet

I et varsel var det mistanke om at tolker oppholdt seg i utlandet samtidig som de påtok seg telefontolkeoppdrag for norske myndigheter, og at de også overlot slike oppdrag til andre personer som befant seg i utlandet. Å overlate oppdrag til andre er et brudd på både god tolkeskikk og taushetsplikten. Dersom oppdragene overlates til personer som ikke er kvalifiserte tolker, er dette skjerpende.

Varselet inneholdt ikke tilstrekkelig informasjon til å utrede saken videre. Tolkeloven omtaler ikke tolking fra utlandet, men stiller krav om at tolker skal ha oppholdstillatelse eller oppholdsrett som grunnlag for å arbeide i Norge. Loven stiller også krav om at tolken skal forsikre seg om at tolkeoppdraget kan utføres på en forsvarlig måte.

Dette reiser spørsmål om hvorvidt tolker bør opplyse om at de utfører tolkeoppdrag fra utlandet. Spørsmålet må i praksis avklares gjennom avtaler mellom den enkelte tolk og det offentlige organet oppdragene utføres for. En forutsetning for at oppdragsgiveren skal kunne ta stilling til spørsmålet, er at de vet hvor oppdragene faktisk utføres.

IMDi henla dette varselet, ettersom vi ikke hadde opplysninger som gjorde det mulig å identifisere de aktuelle personene.

Påstand om inhabil tolk i rettssak

I dette varselet ble det reist spørsmål om en tolks habilitet under en rettssak. Varsleren mente at tolken var inhabil, men hadde unnlatt å opplyse om dette og påtatt seg oppdraget av økonomiske grunner. Varsleren opplyste at hen kjente tolken fra før, blant annet gjennom felles bekjente, og at dette gjorde rettssaken ekstra krevende.

Varsleren hadde reist innsigelse om tolkens habilitet før rettssaken startet, og IMDis undersøkelser viste at retten hadde behandlet innsigelsen. Tolken hadde da opplyst at hen ikke kjente personen som hadde reist innsigelsen. Det kom også frem at varsleren faktisk ikke hadde møtt tolken tidligere. IMDi fant derfor ikke grunnlag for å overprøve rettens vurdering av habilitetsspørsmålet, og avsluttet saken uten videre oppfølging.

Saken illustrerer hvor krevende det kan være å bruke tolk i saker som berører eget liv. Den som står i en slik sak, kan oppleve at terskelen for habilitet bør være høyere enn det lovverket legger til grunn.

Bekymring for kollegaers evne til å tolke forsvarlig

I 2025 behandlet IMDI flere saker der tolker varslet om kollegaer som de mente brøt reglene om god tolkeskikk og forsvarlig utførelse av oppdrag. Et fellestrekk ved sakene var at de gjaldt eldre tolker som fortsatt påtar seg tolkeoppdrag, for eksempel i retten, uten å beherske de tolkemethodene oppdragene krever.

Et annet fellestrekk var at varslene ofte uttrykte en oppriktig bekymring for kollegaer som ikke lenger kunne gjennomføre tolkeoppdrag forsvarlig, for eksempel på grunn av redusert hørsel, sviktende hukommelse eller nedsatt oppmerksomhetsevne.

I de fleste av disse sakene valgte IMDi å gi veiledning til tolken. Tolkere må ved hver forespørsel vurdere om det er forsvarlig å påta seg oppdraget. Dette innebærer å vurdere kompetanse i fagterminologi og tolkemethode, og om oppdragets art er innenfor det de behersker. I tillegg må tolken ha tilstrekkelig hukommelse og energi til å gjennomføre oppdraget på en forsvarlig måte. Med unntak av døve tegnspråktolkere må tolken også ha tilstrekkelig hørsel. Dersom forutsetningene endrer seg underveis, slik at oppdraget ikke lenger kan gjennomføres som avtalt, plikter tolken å gi beskjed til oppdragsformidleren.

Siden de fleste tolker er oppdragstakere, har de ikke en arbeidsgiver som følger dem opp. IMDi erfarer at disse varslene ofte er motivert av omsorg og bekymring for kollegaer. Denne typen bekymringer kan med fordel tas opp direkte med den det gjelder, i stedet for at tolken blir oppmerksom på dem gjennom et varsel til IMDi.

4. Tolkeloven som verktøy for profesjonsutvikling blant tolker

Varslingsordningen bidrar til å gjøre både tolker og oppdragsgivere mer bevisste på hva som er akseptabel praksis, og kan forebygge brudd på taushetsplikten og god tolkeskikk.

Varslingssakene tydeliggjør også behovet for klare rutiner og regler, for eksempel at tolker ikke kan overlate oppdrag til andre uten å bryte taushetsplikten. Ordningen gir dermed et viktig læringsgrunnlag for tolker, tolkebyråer og oppdragsgivere. Taushetsplikten utpeker seg som det mest sentrale temaet i dette arbeidet denne perioden.

Taushetsplikten gir grunnlag for tillit

I henhold til tolkeloven gjelder forvaltningslovens regler om taushetsplikt tilsvarende for tolker. Dette innebærer både en plikt til å ikke videreformidle opplysninger om noens personlige forhold og en plikt til å hindre at uvedkommende får tilgang til slike opplysninger.

Med «noens personlige forhold» menes opplysninger av privat karakter som det er vanlig å ønske å holde for seg selv, for eksempel opplysninger om psykisk og fysisk helse, økonomi, livssituasjon og enkelte familieforhold.

IMDi legger til grunn at det i de fleste tolkeoppdrag utveksles opplysninger om personlige forhold mellom innbyggeren, fagpersonen og tolken. Disse opplysningene er taushetsbelagte, og tolker vil derfor som hovedregel ha taushetsplikt om informasjon som kommer frem i en tolket samtale.

Både i veiledning og i behandlingen av varslingssaker har det særlig utpekt seg fire typiske situasjoner der det er risiko for brudd på taushetsplikten:

1. *Tolken deler taushetsbelagte opplysninger med andre etter samtalen.*
Det er mistanke om at tolken har videreformidlet opplysninger om noens personlige forhold som kom frem under den tolkede samtalen.
2. *Uvedkommende får tilgang til samtalen.*
Det er mistanke om at tolken ikke har sørget for tilstrekkelig skjerming, slik at andre har kunnet overheøre hele eller deler av samtalen.
3. *En annen person tolker uten at partene er informert.*
Det er mistanke om at tolken, uten partenes viten og samtykke, har latt en annen person utføre tolkingen eller få tilgang til det som ble sagt i samtalen.

4. Tolken utnytter taushetsbelagte opplysninger i egen eller andres virksomhet.

Det er mistanke om at tolken har brukt taushetsbelagte opplysninger i egen virksomhet eller i arbeid for andre. Dette kan også innebære brudd på kravet om god tolkeskikk, som forbyr tolken å misbruke informasjon hen har fått tilgang til gjennom tolkeoppdrag, enten for egen vinning eller av andre grunner.

Mange varslingssaker gjelder et av disse forholdene. Dette gir verdifull innsikt i hvilke situasjoner og praksiser som innebærer risiko for brudd på taushetsplikten, og danner dermed et konkret grunnlag for systematisk forebygging gjennom veiledning og undervisning.

IMDi erfarer at det er en viss usikkerhet blant tolker om hva som omfattes av begrepet «noens personlige forhold». Noen tolker synes å legge til grunn at taushetsplikten omfatter mer enn det som vanligvis regnes som personlige forhold.

Samtidig finnes det utfordringer i motsatt retning, særlig når det gjelder deling av opplysninger med oppdragsgivere eller mellom kolleger. Taushetsplikten er personlig, og tolken kan som utgangspunkt ikke dele opplysninger om noens personlige forhold med oppdragsgiveren.

Flere tolker opplever likevel at oppdragsgivere utfordrer denne grensen, for eksempel ved å spørre om årsaken når tolken har måttet avbryte et oppdrag, eller i forbindelse med behandling av varsler. IMDi legger til grunn at tolker i slike situasjoner ikke kan gi opplysninger om en persons psykiske helse eller andre personlige forhold.

Varslingsordningen fanger dermed opp situasjoner der tolker blir stilt spørsmål som kan utfordre taushetsplikten. Dette gir grunnlag for å rette oppmerksomhet også mot oppdragsgivernes praksis, ikke bare tolkenes.

Videreformidling av tolkeoppdrag og taushetsplikt

IMDi har i perioden 2024–2025 mottatt en rekke varsler om en praksis som gir mistanke om at tolker tar på seg flere oppdrag på samme tid, og/eller videreformidling av tolkeoppdrag til andre. En slik praksis kan svekke tilliten både til den enkelte tolk og til tolker innenfor en hel språkgruppe.

Varslene viser at mistanken ofte oppstår når tolken ikke besvarer telefontolkeoppdrag umiddelbart eller ber kunden ringe et annet nummer enn det som er oppgitt i oppdragsbekreftelsen. Tolken bør rapportere avvik under oppdrag (som tekniske problemer, vanskelige tolkesituasjoner, at kunden ikke møter opp, eller at tolken blir forhindret fra å besvare første anrop). Hvis ikke kan det danne seg et inntrykk av at tolken har dobbeltbooket seg eller videreformidlet oppdrag.

IMDi understreker at en tolk som har påtatt seg et tolkeoppdrag, ikke uten videre kan overlate det til en annen person. Vi anbefaler derfor at tolkebyråer, tolketjenester og andre oppdragsformidlere tydelig informerer sine tolker om gjeldende regler og rutiner, særlig for håndtering av avvik og situasjoner der tolken ønsker å si fra seg et oppdrag. Dette er viktig for å sikre korrekt håndtering av taushetsbelagte opplysninger og for å opprettholde tilliten til tolketjenesten.

5. Oppsummering og veien videre

Hver dag gjennomfører tolker tusenvis av tolkeoppdrag. Sett opp mot antall oppdrag mottar IMDi få varsler om kritikkverdige forhold. I de aller fleste sakene som IMDi behandlet i 2024-2025 har det vært tilstrekkelig å gi veiledning til tolken i hvordan hen kan utøve tolkeoppdrag i tråd med tolkeloven. I de mest alvorlige tilfellene, slik som grove brudd på taushetsplikten og videreformidling av tolkeoppdrag, har IMDi besluttet å utestenge tolker fra Nasjonalt tolkeregister.

Erfaringene fra varslingsordningen gir IMDi verdifull kunnskap om hvilke situasjoner som innebærer størst risiko for brudd på tolkeloven. Denne kunnskapen brukes til å videreutvikle veiledning til tolker, tolkebrukere og oppdragsgivere, styrke opplæring og undervisning, og identifisere områder der det er behov for tydeligere rutiner eller regelverksutvikling.

Varslingsordningen skal bidra til mer enn å avdekke regelbrudd. Den skal også bidra til læring, profesjonsutvikling og forebygging, slik at kvaliteten på tolketjenestene styrkes og tilliten til tolker og Nasjonalt tolkeregister opprettholdes. Vi håper derfor at denne rapporten kan benyttes av tolker, offentlige organer og utdanningsinstitusjoner til læring og diskusjoner, og på denne måten bidra til tolkelovens overordnede mål om høy faglig standard på tolking i offentlig sektor i Norge.

IMDi

Integrerings- og
mangfoldsdirektoratet

indi.no